

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

BÁCSKA

VI. ÉVFOLYAM
93Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnyeim: Délbácska. Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1925 ÁPRILIS HÓ 21

KEDD

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

A szovjet megváltoztatta eddigi politikáját

A körülmények kényszerítő hatása alatt újra megengedik a magánvállalkozást és magánkereskedelmet — Trockij elmélete mégis győzött Kamenjev és a többi vezető szovjet-politikusok belátják, hogy egyelőre lehetetlen a kollektív gazdasági rend

Páris. A szovjet életében az utóbbi hetekben lejátszódó események, amelyek végső akkordjai Moszkvában, a szervezetek központjában hangzottak el, fordulópontot jelentenek. A szovjet által készített kollektív gazdasági rendszer elérkezett ahhoz a ponthoz, amely két irányba vezet. Egyik irány a termelési anarchia, a másik pedig a magánvállalkozás rendjének a visszaállítása.

Hét esztendő súlyos harcai után a szovjet vezetőemberei belátták, hogy a marxista elmélet megvalósítása, a magánvállalkozás teljes kiirtása a mai viszonyok között elszigetelten sem lehetséges. Ma már az a látszat, hogy a szovjet vezetői, élükön ennek az eszmének legismertebb nevű reprezentánsaival, maguk is kénytelenek belátni, hogy fáradozásuk hiábavaló.

Ennek a ténynek a felismerése, a kikerülhetetlen előtt való meghajlás azonban nem jelenti a Szovjetország eddigi államéleti rendszerének teljes feladását, mert csupán arról van szó egyelőre, hogy a szovjetek gazdasági és politikai tanácsának vezetősége elhatározta a magánkereskedelemnek újabb való bevezetését.

A helyzet talán az, hogy Anglia ideg elzárkózottsága csak abban az esetben bontható meg, ha Moszkva eddigi elvei tekintetében bizonyos koncessziókat tesz, mert csak így látja biztosított helyzetét a megegyezés esetén Oroszország felé gravitáló angol nagytöke. A magánkereskedelem helyreállítását pedig első és elengedhetetlen bizonyítéka annak a lojalitásnak. Hogy az eldobott kő hol áll, kit talál el, ebben a pillanatban nehéz lenne megállapítani, annyit azonban máris lehet szögezni, hogy Moszkva engedett a dogmatikusságból és a közeli változások egész sora várható, ami felüldítőleg fog hatni Európa szakadásig feszült idegzetére, a béke a becületes demokrácia új korszakát jelentheti.

Az a harc, amely a szovjet belsejében dult, már régi. Két csoport áll egymással szemben, az egyik Zinovjev köré csoportosult, míg a másiknak Trockij volt a feje. Zinovjev, akinek felelőtlen forradalmi ténykedése sok kárt okozott a szovjetnek, halálos elenségének tekintette Trockijt, aki szerinte a kis polgári elemekkel, tehát nem forradalmi lendületű erővel akarja a szovjetek legfontosabb tényezőjét, magát a kommunista pártot tönkretenni. Zinovjev kimutatta, hogy Trockij minden írásában, beszédében, ténykedésében egy olyan gazdasági politikai kurzus megvalósításáért harcol, amely büntös megtagadása lenne Lenin örökének. A harc kimenetele ismeretes. Zinovjevnek sikerült Trockijon győzelmet aratni. Az orosz szovjetek végrehajtó bizottságának februári ülésén Trockijt minden eddigi tisztségétől megfosztották és üdülés vagy megjavulás céljából Kaukázusba küldötték.

Időközben az történt, hogy a számbelileg erősebb trockijanusok nem adták fel a harcot. Hiába volt az ugynevezett kombattáns tisztek szétszórása, a nagy tömeg, súlyosan érezte egy romantikus forradalmi politika és a realitásokkal egyáltalán nem számoló rendszernek a hatásait, minden fenyegetőzés ellenére, követelte annak megváltoztatását. Stalin és Rykov, a mai szovjet vezetőségének két legmarkánsabb alakja, egy ideig kitartott Zinov-

jev mellett, míg végre maguk is belátták, hogy Zinovjev egyéni diktatúrája az erők szétforgácsolásához, az orosz munkás- és paraszttömegek frontjainak megbontásához és nyugat-európai Moszkvával szimpatizáló baloldali pártok teljes elfordulásához vezet. Stalin és Rykov — a helyzet teljes felismerése után — a Zinovjevvel kötött fegyverbarátságot felmondta.

Ilyen körülmények között jutott el a szovjet vezetősége a napokban lejátszódó történelmi nevezetességű ülésig. Az ország közvéleményében észlelhető elégedetlenség Zinovjev felelőtlen külföldi propagandája, az angol választások megdőbendő eredménye az Európaszerte erősödő reakció azután arra kényszerítette az objektíven ítélni tudó többséget, hogy Trockij bizonyos tekintetekben „jobboldali elveit” elfogadja.

Amint az Isvestija az ülésről beszámolt, a vezetőség nagy többsége határozatlanul kimondta, hogy a mai legmagasabb gazdasági szervnek a Nepnek helyébe egy új organizációt állítanak, amely azután hivatva lesz a szovjetnek most már nem teljesen kollektív alapokban nyugvó gazdasági életét vezetni.

A szovjet vezetősége ezzel a hatá-

rozatával végleg elejtette a Zinovjev által kreált megalkuvást nem ismerő politikai, illetve gazdasági rendszert és magáévá tette a néhány hónappal azelőtt elejtett Trockij álláspontját. Ezzel a hatalmas változással kapcsolatban a nyugateurópai sajtó tudni véli, hogy Trockij visszatérése már csak napok kérdése. Oroszország közvéleménye most már teljes egységben áll mögötte és visszatérte után a legfőbb hadügyi tanács elnöki tisztét fogja betölteni.

A Moszkvában lejátszódó események felé Európa figyelme fokozott feszültséggel fordul. Az angol, francia és német lapok hosszú cikkekben ismertetik az új helyzetet és arra a következtetésre jutnak, hogy a szovjet újabb magatartása erősen befolyásolni fogja az európai politikai és gazdasági életet. Érdekes néhány angol lapnak a megállapítása, amelyek arra a következtetésre jutnak, hogy Moszkva pártfordulása nem öszinte Moszkva urai egy jól megrendezett komédiát játszanak, amelynek rejtett célja a szovjetellenes angol pénzügyi körök szimpátiájának megnyerése. Viszont a kormányhoz elég közelálló lapok azt mondják, hogy a történet után nem következhetik egyéb, mint a Moszkvával való teljes kibékülés, a kereskedelmi és diplomáciai érintkezések megteremtését célzó tárgyalásoknak újra való felvétele, mert Anglia nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy a gazdag orosz piacot a francia vagy a német töke karjaiba üzze.

Bulgáriát elzárták a világtól

A bolgár kormány rendet teremt — Cankov helyzete megingott

Caribrod. Bulgária két nap óta teljesen el van zárva a külvilágtól. A katonaság valóságos kordont vont a határon, úgy, hogy a határt átlépni szinte lehetetlen. A katonai cenzurát az egész ország területén bevezették és az a legszigorúbban ellenőrzik, hogy semmiféle politikai híradás se kerülhessen külföldre. A telefonforgalom a külfölddel teljesen megszakadt és a szófiai lapokat sem engedik ki az országból.

Az áldozatokat minden pompa nélkül szombaton délután temették el. A templomban kétszáz halott volt, közöttük 12 tábornok, 7 ezredes, 11 más tisz, 3 képviselő, 2 újságíró és 15 politikai tisztviselő. A merénylet alkalmával a szófiai polgármester és felesége is életüket veszítették. A súlyos sebesültek közül is már igen sokan meghaltak.

Letartóztatások

A nyomozó hatóságok letartóztatták a Sveta Nedelja székesegyház egy papját és sekrestyését, mert alapos gyanu van rá, hogy a pokolgép szerelésénél és a villamos kontaktus létesítésénél támogatták a merénylőket.

Újabb jelentések szerint a mise előtt a rendőrség átkutatta az egész templomot, a pincét is és csak az átkutató után engedték be a templomba a közönséget. Azt természetesen senki sem sejtette, hogy a bombát fent, a kupola teteje alatt helyezték el.

Tegnap és tegnapelőtt száz orosz emigránst tartóztattak le, mert az a gyanu, hogy az orosz emigránsok is a kommunista szervezetek tagjai.

A városban erős katonai osztagok cirkálnak gyalog és autókon. Tegnap és ma a városban levő valamennyi szervezett munkást, közel 10.000 embert letartóztattak, azon a címen, hogy kommunista. Annyi embert tartóztattak már le, hogy elhelyezésük céljából

igénybe kellett venni a kaszárnyákat mivel a hatalmas fogházak már mind tulzsufoltak.

Vraca városában a parasztek és csendőrség között összeütközésre került a sor. Miután a csendőrség gyengének bizonyult katonaság is közbelépett és szétszórta a lázadó parasztokat. Plovdivban is kivezényelték a katonaságot a parasztek ellen, itt azonban a katonák egy része a parasztekhoz szegődött és a kormányhű csapatok csak hosszú és véres küzdelem után állították helyre a rendet.

A kormány rendeletére letartóztatták az összes agrárkommunista és kommunista képviselőket, mert a kormány elhatározta, hogy semmilyen eszköz alkalmazásától nem fog visszaradni, a béke biztosítása érdekében.

A házkutatások alkalmával a rendőrség olyan okmányok birtokába jutott, amelyek igazolták azt a feltevést, hogy a robbanás jeladás volt az általános lázadás kitörésére. Ez azonban nem sikerült. A lázadásnak el kellett volna sepernie a Cankov-kormányt, amelynek helyét Obov vezetése álló kormány foglalta volna el.

Az udvarhoz közelálló körök véleménye szerint a robbanás következtében Cankov állása megrendült. A király sem helyesli Cankov politikáját és szeretne tőle szabadulni. Szófiában bizonyosra veszik, hogy a Cankov rezsimet a mérsékelt Malinov kormány fogja felváltani. A kormány természetesen a legerélyesebben cáfolja ezeket a híreket.

Velikov hadügyminiszter vasárnap fogadott néhány lapudósítót akik előtt kijelentette, hogy meggyőződése szerint az utóbbi napok merényleteit a külföldön élő emigránsok támogatásának a földmunkás kommunista párt rendezte.

Szófiából jelentik: A kormány ma-

nifesztummal fordul az ország lakosságához. A manifesztum kifejti, hogy Bulgária legválságosabb óráit éli. Kéri a lakosságot, hogy teljes erejével támogatja a kormányt a rend helyreállítására és fenntartására irányuló törekvésében.

A manifesztum tudomására hozza a lakosságnak, hogy a kormány a renitens elemek ellen a legenergikusabban és kimélet nélkül fog fellépni, amint ezt eddigi eredményes intézkedései is megmutatták.

A nem valorizált életbiztosításokon

milliókat keresnek a biztosító-társulatok

A biztosítótársaságoknál valamikor megkötött ugynevezett életbiztosítások azt a célt szolgálták, hogy a biztosító fél a maga számára munkaképtelenség, vagy aggság esetén gondatlan és nyugalmas életet biztosítson a befizetett összegből. Közbe jött egy világégés, háború, forradalmak és területi eltolódások, amelyek a valuták egymásközötti viszonyában alapos felfordulást idéztek elő. A rosszulvaltú országok biztosító intézeteinek biztosító felei ugyszólván mindentek elvesztették, ezzel szemben a győző államok ilyen intézetei papírban milliárdos haszont tettek szert. Hazai viszonylatban a valutaváltás csak hasznot jelent a biztosító intézetekre nézve, amelyek a valamikor befizetett aranykoronák helyett ma jugokoronát (nem dinárt) fizetnek vissza annak dacára, hogy jog és méltányosság szerint is minden befizetőt megilletne az aranykoronában való visszatérítés. Értesülésünk szerint több novisadi biztosító fél a legközelebbi napokban tömeges pert indít egy biztosítótársaság ellen, hogy a *biztosítási összegek valorizálásának* problémájára bírói ítéletben keressen megoldást.

„Németországban nincs katonai reakció”

Hannoverből jelentik: Hindenburg vasárnap a külföldi sajtó képviselőinek jelenlétében, nagy néptömeg előtt beszédet tartott, amelyben elnöki programját ismertette.

— A leggyűlölködőbb személyi támadások sem ejthetnek sebet rajtam, — mondotta Hindenburg, — mert programomat honfitársaim igazságérzetére építem fel. A német nép megmutatta már, mit tud elérni egységesen. Akkor nekem jutott a szerencse, hogy hazámtól az ellenséget távol-tartsam. Eitem legszebb vége az volna, ha ez az egység az újjáépítésben is érvényre jutna. Ha elnökké választ a német nép, arra fogok törekedni, hogy hazám számára a lehető legjobb eredményeket érjem el. Pártember programját hiába várják tőlem, mert én a német egység megvalósítására töreksem. Valótlank azok a hírek, mintha Németországban katonai reakció volna, amely az én jelölésemben csucsosodna ki.

— Arra töreksem, hogy a német nép szuverenitását és szabadságát meg-óvjam. Meg kell szűnnie annak a vád-nak, hogy Németország felelős a háborúért. Esztelen fecsegés az, hogy én alkotmányellenes dolgokon töröm a fejemet. Támadásoktól meg nem tántorodva, azon leszek megválasztatásom esetén, hogy hazámnak a legszebb jövő jusson osztályrészlül. Ennek a célnak elérése volna a legszebb köszönet a hősöknek, akik életüket áldozták Németországra.

A gazdag Amerika

„Mi vagyunk a Föld leggazdagabb országa, mi élünk a legjobban s bármit mondjanak is, kormányzatunk is a legjobb a létező kormányok között.” Így kezdődik az „Amerika” című hazafias Griffith-film, amely az amerikai szabadságharc történetét mutatja be. S a filmnek tényleg igaza van. Az Egyesült Államok 115 millió lakosa nem egészen tizenötödörösége az egész föld lakosságának. Az emberiség e tizenötödének háromszor annyi autója és három-négyszer annyi telefonja van, mint az összes többinek. Az egész világ aranykészletének a fele Amerika tulajdonában van, Amerika aratja a világ gyapottermésének háromötödét, bányássza a világ szénttermelésének kétötödét, petróleumtermésének háromnegyedét, a réztermés több mint felét, a világ egész gabonatermésének egynegyedét, tengertermésének háromnegyedét.

Az egy fejre eső nemzeti vagyon Amerikában két-háromszor oly nagy, mint volt Németországban a legjobb időkben. Az Egyesült-Államok nemzeti jövedelme összegét ma 60 milliárd dollárra becsülik, vagyis egy amerikai lakosra esik 2.400 aranyárka évi jövedelem. Míg Németországban ma alig 400, legjobb idejében pedig 700 árka esett egy lakosra. Aranyérték szerint tehát az átlagos jövedelem Amerikában hatszorosa a mai német átlag jövedelemnek.

Ez a mesés gazdagság az európai számára mesébe illő fogyasztásban nyilvánul meg. Az Egyesült-Államok cipőgyárai 600 millió pár cipőt gyártanak évente. Ha e mennyiségből leszámítjuk a kivitt, minden egyes amerikaira öt pár cipő esik évente, a csecsemőket sem véve ki, akik pedig Amerikában sem rotnak sok cipőt, nem véve ki a mongolokat, négerket és indiánusokat sem, akik pedig szintén nem váltogatják gyakran lábbelijüket. Átlagos becslés szerint egy new-yorki hivatalnok havonta vesz egy pár új cipőt magának — s természetesen minden új ruhához egy párat a megfelelő színben. Egy gallérgyár kimutatja, hogy naponta 40.000 tucat gallért készít. Azaz egyetlen egy gallérgyár — pedig van még sok — évente másfél gallért szállít minden amerikai férfinak.

Aranyban számítva a munkabérek Amerikában négy-ötöszer magasabbak, mint Európában. Belső vásárló erejük is legalább kétszerese az európai béreknek.

Egy nagy amerikai vállalat kimutatása szerint, amely ugyanazt a munkát Európa nagy államaiban is végezteti, 1924 végén ugyanazért a munkáért dollárokból átszámítva kifizetett: az Egyesült-Államokban 560, Angliában 235, Németországban 146, Franciaországban 136, Belgiumban 118 dollárt. A genfi Nemzetközi Munkaügyi Hivatal kimutatása szerint a tanult épület-asztalosok egy 48 munkaóra hátra Berlinben 47, Londonban 82, Philadelphiában 202 aranyárkát, tanulatlan építőmunkások Berlinben 37, Londonban 62, Philadelphiában 172 aranyárkát kapnak.

Egy épületasztalos tehát aranyban számítva Philadelphiában több, mint négyszeresét keresi annak, amit Berlinben kereshet. Egy tanulatlan építőmunkás több, mint ötszörösét. Egy takács Németországban keres kb. 40 aranyárkát óránként, az Egyesült-Államokban átlag 188 aranyárkát, tehát négy-ötöszörösét. Newyork államban az összes bér munkások átlagos heti keresete (nők, kiskorúak, színesek beszámításával) volt: 1914-ben 1250 dollár, 1918-ban 20 dollár, 1924-ben 28 dollár (117 aranyárka). A férfimunkások átlagos heti bére ugyanott 31 dollár (130 aranyárka). Ezek azonban csak az átlagbérek. A kőművesek és kőfaragók átlag 67 dollárt keresnek hetenként Ford üzemeiben nincs 1914 óta munkás, aki nyolc óra munkáért kevesebbet kapna 5 dollárnál. Ma legalább hatót. De munkásainak 60 százaléka többet keres a legáltalánosabb bérnél. Fiatal női munkások sem igen keresnek kevesebbet heti 14 dollárnál. Egy jobb áruházban

egy 15 éves levélosztályozónő heti 15 dollárral kezd. Egy néger gyermek-dajka 70—75 dollárt kíván egy hónapra.

Mit tud az amerikai vásárolni dollárjaival? Mindenekelőtt jóval többet, mint a háború előtt. 1913 óta a munkabérek átlag 120 százalékkal emelkedtek, míg az életszükségleti cikkek ára csak 70 százalékkal. Ha tehát emelkedtek is az árak, sokkal erősebben emelkedtek a munkabérek. De jobban érdekel bennünket, hogy mennyit tesz ki az amerikai munkabérek reális vásárlóereje az európai bérekével szemben. A dollár belső vásárló erejére nézve eltérők a vélemények. Némelyek szerint ugyanannyi, mint ideát. Ez azt jelentené, hogy a reális bér négyszerese az európai béreknek. Ez azonban túlzott. Hitelesebb számítások szerint a vásárló erőt tekintve, az amerikai bérek valamivel több mint kétszeresei az európai béreknek.

Az eltérések onnan származnak, hogy a dollár belső vásárló ereje igen különböző, aszerint, hogy mit akarnak vele vásárolni. Élelmiszert csaknem annyit lehet kapni Amerikában egy dollárért, mint Európában. Tehát élelmiszemben számítva annyszor több a bér, ahányszor több aranyban a bér. Tehát négy-ötöszörös az európainak. Ellenben minden munkateljesítmény négy-ötösör oly drága, mint nálunk. A lakás aránylag szintén sokkal drágább. Általában azt lehetne mondani, hogy a dollár vásárló ereje Amerikában kb. háromötöde európai vásárló erejének. Ami annyit jelent, hogy ugyanannyi munkaidő mellett, mint Európában, az amerikai munkás ugyanugy élhet, mint az európai s ezen felül még legalább ugyanannyi jövedelme marad, amelyet magasabb élvezetekre költ, vagy félretehét. Vagyis az amerikai munkás több mint négyszer oly jól él, mint az európai.

Miután a környék összes helyőrségeit és csendőrségeit értesítették, egészen bizonyos, hogy a gyilkost a legrövidebb időn belül kézre fogják keríteni.

Körözik a gyilkost

A petrovaradini katonai parancsnokság tegnap délelőtt az összes szomszédos városok és falvak csendőrségeivel és rendőrséggel közölte a gyilkos személyleírását és egyúttal elküldte fényképét is. A csendőrség és rendőrség utasítást kapott, hogyha bárhol is meglátják Hasszán Muftárt tartóztassák le. A petrovaradini katonai parancsnokság tegnap egész nap erős őrzéssel átkutatta Petrovaradin környékét, a kamenicai szőlőket, azonban minden eredmény nélkül.

A temetés

A borzalmas tragédia áldozatait Pánics Mihály és Kokotovics Dusán főhadnagyokat, ma délután fél öt órakor fogják eltemetni Petrovaradinban katonai pompával. A harmadik áldozat Uspenszki orosz ezredes temetése szintén ma délután lesz.

Ujságírók látogatása

a noviverbászi cukorgyárban
2080 vagon volt a gyár tavalyi
össztermelése

Panaszkodik a cukorgyár

A vrbsi cukorgyár vezetésének meghívására vasárnap délelőtt a novisadi ujságíró szekció több tagja a cukorgyár vendége volt. A kiránduláson résztvevők részint autón, részint vonattal érkeztek délelőtt 11 órakor a novi-vrbsi állomásra, ahol a cukorgyár megbízásából dr. Hacker fogadta az ujságírókat és a gyár autóján szállította őket a cukorgyár területére. Az igazgatósági épület előtt Schwarz vezérigazgató és főtisztviselők fogadták ünnepiesen az ujságírókat, akik erre a gyár beisejét tekintették meg. A hatalmas gyártelep megtekintése közel két óra hosszat tartott s közben Farkas főinspektor, dr. Hacker, s több főtisztviselő szolgálati szakszerű magyarázatokkal az ujságíróknak. A vrbsi cukorgyár, mely 1911-ben épült az ország legnagyobb és legipózansabb cukorgyára, tavalyi össztermelése 2080 vagon volt. A legmodernebb berendezett gyár gyönyörű épületeivel, munkás és tisztviselői lakásaival, nemkülönben pompás technikai felszereléssel, valamint mintás gazdaságával az ujságírók elragadtatását váltotta ki.

Bár a gyártási kampány elmúlt s a gyár ezidőszent üzemen kívül van, az ujságíróknak módjukban volt az egész gyártási folyamatot teoretikailag megismerni. Az igazgatóság részéről több panasz hangzott el, hogy a tavalyi termelés megbennevitte a cukorgyárak üzletmenetét, a newyorki cukorárak rohamos esése, nemkülönben a dinár javulása a kiviteli lehetőségeket a minimálisra szállította le, a tulprodukción folytán előállított cukorkészletek pedig az országban nem helyezhetők el, úgy hogy csak a vrbsi cukorgyárnak 1300 vagon árukészlete még eladatlanul fekszik a cukorgyár hatalmas raktáraiban. Ha az állam sürgősen nem lép közbe, a cukoripar katasztrófája elkerülhetetlen, s megtörténhet, az, ami Bulgáriában történt, ahol az állam passzivitása folytán valamennyi cukorgyár kénytelen volt üzemet beszüntetni. A répa magas beváltási ára, nemkülönben a nyersanyagok és az iparcikkek állandó drágulása lehetetlenné teszi a belsődi cukor árának leszállítását, azt pedig legjobban a fogyasztók sanylik meg, akik nem ismerve a helyzetet a cukor kartell, nem pedig a teljesen helytelen ipari és gazdasági politikát teszik felelőssé a cukorárak aránylagos emelkedése miatt.

Délután fél 2 órakor az igazgatóság fényes bankettet rendezett az ujságírók tiszteletére. A szekció megbízásából Kottas Aladár ujságíró köszönte meg a szíves fogadtatást és beszédében a gyár kiváló vezetésének tudatta be a hatalmas üzem fejlődését.

Az ujságírók délután negyed 5 óráig maradtak együtt a legjobb hangulatban és autókön tértek vissza Novisadra.

Borzalmas hármagyilkosság Petrovaradinban

Egy arnauta katona agyonlőtt két főhadnagyot és egy emigráns orosz ezredes — Borzalmas vérbosszu — A gyilkos megtámadta a petrovaradini főrséget is

Vasárnap este borzalmas tragédia játszódott le a petrovaradini ugynevezett Beogradi-kapunál. Egy arnauta katona szolgálati fegyverével agyonlőtt két Petrovaradinban szolgálatot teljesítő főhadnagyot, és egy orosz ezredes, aki a városi gazdasági hivatalban mint díjnok volt alkalmazva. A borzalmas eset részletei a következők:

Vasárnap este fél 10 óra tájban a petrovaradini ugynevezett beogradi kaputól, Major felé vezető uton sétált Pánics Mihály élelmészeti főhadnagy és Kokotovics Dusán főhadnagy, valamint mindkettő felesége. A kis társaság halk beszélgetéssel a péterváradai Szokol ünnepélyre igyekezett. Amikor elhaladtak az ugynevezett puskaportorony mellett, Kokotovics a társaság előtt azon gyanújának adott kifejezést, hogy valaki követi őket. Kívette revolverét s Pánics kíséretében mintegy száz lépésnyire visszament. A várkaputól mintegy 30—40 lépésnyire egy katonával találkoztak, aki lövésre készen tartott fegyverrel állott eléjük.

Mielőtt még a két tiszt egy szót is szólhatott volna, a katona kétszer egymásután elsütötte fegyverét. Mindkét lövés

Egy század katonaság üldözi a gyilkost

Miután a halott Kokotovics kezében revolvert találtak, az első pillanatban az volt a gyanu, hogy tisztársát és az orosz ezredesét lötte le. A revolverből azonban nem hiányzott egyetlen töltés sem s amikor nem sokkal később a helyszínen megtalálták a három üres Mannlicher-töltényt, világossá vált, hogy a borzalmas gyilkosságot csak egy szolgálatát teljesítő katona követhette el.

E megállapítás után azonnal alarmirozták az egész helyőrséget, kihallgatták az összes őrszemeket, akik közül csupán Hasszán Muftárt, egy arnauta katonát nem lehetett megtalálni.

Miután Hasszán Muftár a puskaportorony felé volt őrszolgálatra beosztva, ekkor már kétségtelen volt, hogy a borzalmas hármagyilkosságának ő a tettese.

Azonnal járőröket küldtek ki felkutatására, de ezek csupán cipőjét, blúzát és oldalfegyverét találták meg a petrovaradini vasútállomás mögött egy bokorban. Éjjel 12 órakor Hasszán Muftár vissza akart térni a városba, az ő azonban, aki a hatalmas, vállas alakban rögtön megismerte a gyilkost, felszólította, hogy adja meg magát. Az arnauta három lövést adott le az őre, aki szintén használta fegyverét. A golyók azonban célát tévesztették, gyilkos ismét eltűnt az éjszakában. Éjjel 3 órakor eddig ismeretlen tettes hét lövést adott le a petrovaradini helyőrség

halálra, amennyiben egy Kokotovicsnak, mint Pánicsnak szívét járta keresztül a golyó.

Ugyanebben a percben jött kerékpárján Major felől Uspenszki orosz emigráns ezredes, aki a lövéseket hallva, leszállt kerékpárjáról és a véres tett színhelyére sietett.

A katona f.lemelte fegyverét és a következő pillanatban Uspenszki ezredes is átlőtt szívvel holtan bukkott a földre.

A két asszony megunva a várakozást s hallva a három gyors egymástutában eldördülő lövést, visszasiert, de sötét lénem láttak a borzalmas tragédiából semmit és nem is sejtették, hogy milyen irtozatos látvány vár rájuk. Sikoltozásukra figyelmessé vált Krekovic petrovaradini kéményseprőmester, aki megtudván, hogy mi történt, azonnal alarmirozta az őrséget, de a vérengző katonának a sötétségben sikerült eltűnnie.

A három áldozatot először a helyőrségi katonai kórházba szállították, ott azonban már csak a beállott halált konstatálhatták, mire mindhármukat a kórház hullakamrájában helyezték el.

főrségére, de ezek a lövések szerencsére nem tettek kárt senkiben.

Miután tartani lehetett attól, hogy a bestiális gyilkos tovább folytatja a vérengzést,

üldözésére egy egész század katonaságot rendeltek ki, mely rajokra oszolva egész hétfő délig folytatta az üldözést, de eredmény nélkül.

Hétfőn délután három óráig a gyilkos arnautát nem lehetett kézrekeríteni, bár elfogatására minden lehető intézkedést megtettek.

Az arnauta vérbosszúja

Hasszán Muftár tavaly megszökött a hadseregből, s hosszú ideig Magyarországon tartózkodott, ahol azonban nem tudott álláshoz jutni. Amikor a nyomor elől menekülve visszatért, le tartóztatták, s öthónapi fogságra, valamint másfélévi továbbszolgálatra ítélték. A katonai szolgálat vasfegyelmét tűrni nem tudó emberben így érlelődött meg a bosszu gondolata. Ezelőtt egy hónappal került ki a fogházból, s csak a jó alkalomra lesett, hogy bosszút álljon. Vasárnap este aztán a Végzet elébe hozott három békés és ártatlan embert, akik áldozatul estek az arnauta barbár bosszújának.

A vizsgálat megállapította, hogy Hasszán Muftárnak őrségre menése előtt 25 töltényt osztottak ki. Ebből tizenötöt kilőtt, a többit pedig eldobálta. Nagyon valószínű, hogy a bestiális ember most fegyver és egyenruha nélkül bujdosik Petrovaradin környékén.

HIREK

ÁPRILIS
21
KEDD

Küldje be előfizetését!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátrabebban levő előfizetőinket és viszontelőfizetőinket, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

— **A beogradi érsek Budapesten.** Budapestről jelentik: Ródcis Ráfael beogradi érsek Budapestre érkezett és a budai ferencrendiek Margit-köruti zárdájában szállott meg. Az érsek hivatalos ügyek elintézésére jött a magyar fővárosba.

— **Megbüntetik a hamis szlávokat.** Becskerekéről jelentik: Torontál vármegye vezetősége tegnap egy különös utasítást kapott a belügyminisztertől. Az illetékeseknek ugyanis nemrégiben tudomására jutott, hogy a Vajdaságban a legutóbbi időben sokan jogtalanul használják a szláv végződésű neveket. Ezért szigorú utasítás ment a vármegyéhez, hogy a jövőben az ilyen eseteket a törvény teljes szigorával üldözzék, mert az törvénybe ütköző cselekmény. A jövőben meg fogják büntetni azokat, akik jogtalanul használják vezetéknevük végén az ics, vics vagy hasonló végződésű szókat.

— **Iparostanonckiallítása Ljubljánban.** Az iparösszeállítás Ljublján tanácsa elhatározta, hogy a szlovéniai területre kiterjedő iparostanonckiallítást rendez az állandó kiállítási pavilonban. A kiállításon valamennyi iparág, együttesen körülbelül kilencszáz tárggyal szerepel. A kiállítás tartama ápr. 26-tól május 4-ig. A kiállítás tisztára oktató jellegű. Megtekintésére a közlekedésügyi miniszter félórás vasúti jegyet engedélyezett a látogatók részére, amihez a szükséges igazolványokat a Vajdaság részére a novisadai kereskedelmi és iparkamara adja ki darabonként 15 dinárért.

— **Egy jó völegény.** Egy krisztianiai újság legutóbbi számában az alábbi apróhirdetés jelent meg: „Legközelebb Amerikába utazom, ahol számomra állás kínálkozik. Miután menyasszonyom vonakodik utamon elkísérni, keresek ezuton egy tisztességes és jómodu embert, aki őt feleségül venné. A hölgy 23 éves, szőke, nagyon csinos, jóhírnévként örvend és kis vagyonnal is rendelkezik.”

— **Halálos párbaj, amely levelekben folyt le.** Az ismert francia író, Aurelien Scholl egy nap a „Figaro”-ban csipősen kifigurázott egy politikust. Másnap várta a segédek. Amint azonban ezek nem jöttek, egy második cikkben gúnyolta a politikusi gyávaságát. De ez sem segített. A kihívás csak nem jött. Jött ellenben másnap egy levél a következő tartalommal: „Uram, olyan gazemberrel, mint Ön, nem verekszik az ember. Egyszerűen levágja a füleit. Ime, ezt teszem én most írásban, Vegye tehát úgy, mintha levágtam volna a füleit”. Scholl jóízűen nevetett s postafordultával válaszolt. „Igen tisztelt Ellenfél Ur! Nagyon köszönöm Önnek, hogy füleimet pósta útján levágta, ahelyett, hogy fegyverhez nyúlt volna. Viszonzom előzékenységet, amennyiben épen most szintén pósta útján hat golyót röpíték az agyába. Ezzel levélimleg megölöm Önt. Tekintse tehát magát e levél első soraitól kezdve halottnak. Mélyen tisztelt hullájának magamat ajánlva maradtam kiváló tisztetffel: Aurelien Scholl”.

— **Dr. K. Vermes Anna** orvos rendeléseit Novisadon Duna-ucca 17. szám alatt megkezdte. 672-1-4

Lengyelország felkészült az új háborúra

Sikorski hadügyminiszter feltűnésteltető nyilatkozata

A nyugati sajtó hírein keresztül Lengyelországból zavaros jelentések érkeznek, amelyek háborús nyugtalansággal töltik meg az amugy is feszült európai légkört. Hírek vannak forgalomban, hogy Lengyelország mozgósítani készül és hogy a kormány válságba került és végül, hogy Lengyelország meg sem várva az európai államoknak biztonsági egyezményét, de kihasználva Németország és Franciaország zavaros helyzetét, megszállja Danzigot és fegyveres erővel fossza meg e szabad várost eddigi nemzetközi jellegétől.

E hírekből sok minden igaz, de kétségtelen az is, hogy e hírek el vannak túlozva. Sikorski tábornok, Lengyelország, fiatal kora dacára is, legnagyobb katonai tekintélye, a napokban inkognitóban Párisban járt, ahol tárgyalásokat folytatott. Sikorski párisi tárgyalásának eredményei ismeretlenek, egyedül a Matin külpolitikai szerkesztőjének, Jules Sauerwein-nak sikerült vele beszélgetést folytatni. Sikorski tábornok a Matin munkatársának többek között a következőket mondotta:

— Tudom, hogy tárgyalások vannak folyamatban Németország biztonsági szerződéséről. Azt is tudom, hogy Lengyelországról sok mindenfélét beszélnek Európa különböző fővárosaiban. Noha Franciaországgal formális meg egyezésünk van, sajnos semmi tudomásunk nincs arról, hogy mit tartalmaznak a francia-angol tárgyalások és arról a jegyzékről sincs tudomásunk, amelyet Herriot intézett Németországhoz a Németország által beadott jóvátelet ajánlatra.

— Az én kötelességem előkészíteni az országot minden eshetőségre. A mi helyzetünk, lengyelek, egészen különleges. Mi nem beszélhetünk biztonság-ról e pillanatban, mert két hatalmas fronton veszélyeztetve vagyunk. E veszélyeztetést nem én találtam ki. Megbízható okmányaim vannak arra, hogy

ugy Königsbergben, mint Danzigban a német kormány utasításokat adott ki, amelyek értelmében azonnal mozgósítás vihető ellenünk keresztül. A diplomáciai tárgyalások e nyugtalanító bizonytalanságában egyetlen elégtételelem van: a mi népünk.

— A kivételes morális erején kívül a lengyel lakosságnak másik nagy nemzeti ereje, hogy a lakosság hihetetlen gyorsasággal szaporodik. Nem tulzok, ha azt mondom, hogy minden évben egymillió lengyelrel van több a világon. Nagy munkákat fejeztünk be. E pillanatban 45 divízió van, két éven belül pedig 70; négy milliós katonánk mozgósítható, 40 municiógyárunk gondoskodik szükségleteinkről, sőt külföldi rendelésekre is eleget tudunk tenni. Vannak nagyszertű katonai iskoláink, vezérkarunk pompásan van megszervezve és ennek birtokában nyugodtan várjuk a napot, hogy válaszolhassunk arra a támadásra, amelyet ellenünk intéznek.

Sikorski hadügyminiszter azután kijelenti, hogy a lengyel hadsereg szendélyesen pacifista.

— Semmi sem borzaszt el bennünket jobban, mint a háború eszméje és mi tiszta szívünkkel hisszük annak a népszövetségi munkának jelentőségét, amely a béke garantálására irányul. De amikor Berlinből jönnek a fenyegetések, amikor Anglia egész sajtója röhejjel dobja oda területünket alku tárgyává, kényszerülve vagyunk, hogy el ne kövessünk bűnös könnyelműségeket, jövőnkre gondolni. Nem olyan könnyen ráznak meg egy harmincmillió lakosságú népet, amely nem kíván egyebet, minthogy tisztelje jogait.

Sikorski hadügyminiszter szavai tehát, amennyiben a Matin híven adja vissza, legkevésbé alkalmasak azoknak a viharfelhőknek eloszlatására, amelyek Középeurópa ege felett mind sulyosabban nehezdednek.

Kommunista puccs Portugáliában

Véres utcai harcok Lisszabonban

Párisból érkező távirati jelentés szerint szombaton kommunista lázongások törtek ki Lisszabonban és az ország más, nagyobb városaiban. A forrongást azonban a kormánycsapatoknak sikerült elnyomniuk, s a rend így hamarosan helyreállott. A legújabbban érkezett jelentések szerint tömegesen tartóztatják le azokat, akik a puccsban résztvettek. Letartóztatták a portugál

kommunisták vezérét, Canara őrnagyot is, valamint két parlamenti képviselőt, akik a puccsban résztvettek. A táviró és telefonforgalomra szigorú katonai cenzurát vezettek be, s cenzurázzák a lapokat is, úgy, hogy pillanatnyilag tiszta képet alkotni nem lehet. Szombaton véres utcai harcok voltak Lisszabonban, mára azonban a rend már teljesen helyreállott.

Jókai-ünnepély

a beltéri Katolikus Körben

A beltéri Katolikus Kör vasárnapi Kultur-estjét Jókai emlékének szentelte.

Az estélyt a Cigánybáró című operettből vett zene részlettel nyitották meg a Belohorsky-Szedlacek zeneiskola növendékei: Ádám Gizike, Balog Vendel, Diósy Lajos, Derner Richárd és Herzenberger András. A kifogástalanul előadott zeneszám után Wissinger Ilus szavalt a mély átérzéssel Pósa Lajos „Miatyánk a menyben” című költeményét.

„Jókai élete és irodalmi méltatása” címen tartotta meg előadását dr. Koráni Elemér. Az eleven és lendületes előadás mindvégig lebilincselte hallgatókat, amely nagy tetszéssel kísért dr. Koráni Elemér szavait és meg-megújuló tppsal juttatta kifejezésre elismerését az előadó iránt. Dr. Koráni Elemér ügyesen oldotta meg ezt a kérdést, hogyan kell Jókait és a költőket általában ismertetni és méltatni a nagyközönség előtt. Szinte hihetetlen, hogy félórás előadás keretében kimerítően ismertette és költői nagyságához mértén méltatta a nagy magyar mesemondót.

Jókai—Liszt „A holt költő szerelme” című melodramáját Horváth Bőske szavalta drámai erővel, a zongora kíséretet nagyon ügyesen Veszelinovits Hajnalka látta el.

Jókai—Tarnay „Milliora” című énekét Léh Jakab zongora kíséretében Topay Imre énekelte el. Benne tehet-

séges lírai tenort ismertünk meg, akinek hangja minden bírálatot kiáll.

A műsort Lampérth Géza „Strófák Jókai emlékére” című költemény fejezte be, amelyet Szottics Mancika szavalt el igen kedvesen egy élőkép jelenetben.

Schwarzlose Parfüm

30 illatban dekánként 12 dinárért kapható HELLER PARFUMÉRIE Novisad, Duna-utca 22. 508-4-30

WAGNER-nál

a tánc ezután 6 órától 12-ig.

(x) Vese, hólyag, hugycső betegek részére a legjobb szanatórium a Budapesti Park Szanatórium (VI, Aréna-ut 84.) amelynek külön urológiai osztályán a legmodernebb vizsgálati és gyógykezelési eszközök állanak rendelkezésre. Szabad orvos választás, mérsékelt árak. Napidíj a magán klinikai osztályon 150.000 korona. 569-21

— **Nem fog unatkozni,** ha olvasmányait a Kardos kölcsönkönyvtárban Kr. Petra u. 19. sz. szerzi be. 21-24

Mész

elsőrendű, darabos legolcsóbban kapható nagyban és kicsinyben Krajačević telen Novisad. Tel.: 165.

Minden méretű és minőségű

SZÖNYEGEK

gazdagon felszerelt raktára: Hemler Péter Utódainál, Novisad.

Sport

A zágrábi Viktoria Novisadon.

A görög keleti Husvét két napján vendégszereplő zagrebi Viktoria nem hagyta a legkellemesebb emlékeket. Semmi olyat nem mutattak, amiből játékosaink tanulhatnak. A centerhalfon és a balszélsőn kívül egy kiemelkedőbb játékosuk sincsen. Egyetlen előnyük, hogy mind egységes „stílus” játszanak és ez a kombináció nélküli szöktető játék, ennek azonban nem sok eredménye volt a nagy szélben. Az első napon még mutattak szép dolgokat, azonban ezek is inkább egyéni akciókra voltak alapítva. Az OSKV győzelmének, ha nem is volt teljesen reális, csak örülni tudunk, mert győzelmével városunk hírnevét javított. Épen olyan örömdetes, hogy a Makkabi várt nagyarányú goal-eresége is elmaradt, sőt a játék után legalább egy eldöntetlen érdemelt volna a Makkabi.

Vojvodina—Viktoria 2:1 (1:1). Az első féldobben szélől támogatva a zagrebi csapat támad többet, de a Vojvodina védelme, különösen a háttédek mindent visszavernek. A 19. percben a zagrebi center kitörését egy védhetlen lappal lövéssel fejezi be 1:0. Ezután is a Viktoria támad többet, bár a zagrebi kapus is foglalkoztatva van. A 32. percben Riszto átdribli magát a Viktoria védelmén és mesés goalt lő az ellenkező sarokba. A második féldobben viszont a Vojvodina is erőteljesen játszott. Különösen Száraz egyéni támadásainak volt goalszága az első negyed-órán. A 21. percben az egyébként gyengén szereplő Sevcics helyezett lappal lövéssel megszerzi a győztes goalt. Egyenlő támadásokkal telik el a játék további része. A győztes csapat legjobbjai Száraz, Živić, Csátó és a jobbszélső voltak. A zágrábiaknál a válogatott Widmayer balszélső és a halvesor tetszett. Csapnivaló rossz volt a közvetlen védelem.

Viktoria—Juda Makkabi 3:1 (2:0)

Játékával nem szolgált rá a zágrábi csapat a győzelemre. Ezuttal még gyengébb teljesítményt nyújtottak, mint első nap. Annál meglepőbb volt a Kacaf és Jakobovics megerősített Makkabi életképes játéka, amellyel mindvégig egyenlőnek, sőt helyenkint jobbnak bizonyult. A novisadi csapatok, s ezzel városunk sportja is mintha új életre kelne. A NAK multheti, a Vojvodina tegnapi győzelmei és a Juda Makkabi két napos sikeres szereplése legalább is ezt sejtetik. A Makkabinál ezuttal nem volt rossz ember, ha egy kissé goalképesebb lesz a csapat, még nagy meglepetéseket csinálhat. Az első tíz percben nagy fölényben van a Viktoria és Widmayer goaljával előnyt is szerez. Később mind változatosabb a játék és a novisadi csapatok holtbiztos helyzetekben hibáznak. Ellenben Widmayer Simonytól kisérve megszökik és közérről a 2. goalt lövi. Szünet után a novisadi csapat támad többet és Kacaf révén goalt is ér el. Később azonban Widmayer egy harmadik goalal bebiztosítja a győzelmet.

Juda Makkabi—ZASK 4:1 (2:1)

Zemunban játszott a Makkabi és szép győzelmet aratott. A gólokat Fischer (2), Kacaf és Jakobovics lőtték. Igen jók voltak Miskolci, Schwemm, Fiedler és Kacaf.

Jugoslavia—HASK 2:1 (2:0).

Megérdemelten győzött a bajnokcsapat. A játék nem volt a legnívósabb aminek az erős szél volt az oka. A gólokat Petkovics és Luburics lőtték, a HASK-ét Zinaja.

ZAGREB

Simmering—Gradjanski 4:2 (1:0). A bécsiek fölényesen játszottak.

BUDAPEST

FTC—Hakoah (Bécs) 0:0. Az FTC volt a jobbik, a bécsiek védelme azonban mindent mentett. Az I. féldob 18. percben Domján, a 34. percben Kohut lőtték kapufát A II. féldob 38. percben Kohutot tizenhatoson belül gáncsolták, a megölt tizenegyet Kohut kapu mellé lőtte.

Amateur (Bécs)—MTK 2:0 (1:0.)
A tartalékokkal szereplő bécsiek az I. félidőben védekezésre szorítottak. Már az volt a helyzet, hogy az MTK kényelmesen győz, amikor a 34. percben az Amateur felszabadult és kornert ért el. A kornerből Feidl goalt lőtt. A második félidőben az MTK csatársor a fedezetek tehetetlensége következtében csődöt mondott. A 22. percben Geyer kiszökött és megszerezte a bécsiek második goalját is.

Ausztria — Franciaország 4:0 (3:0). A párisi Colombesi stadionban huszezer főnyi közönség előtt találkozott a két válogatott. Az osztrákok kitűnően szerepeltek és fölüeny győzelmet arattak a franciák felett.

Svájc—Hollandia 4:1. A hollandok meglepetésszerűen súlyos vereséget szenvedtek Zürichben, a svájciak reprezentatív csapatától, amelynek csatársora remekelt. A hollandoknak a kapusuk volt jó.

BÉCS

WAC—Sparta (Praga) 4:2 (1:0).
Rapid—Internacional 6:2.
WSC—Ligeti SC (Pozsony) 3:0.

Interparlamentáris kereskedelmi konferencia Rómában

Egy 50 kilométeres tengeri alagut terve Anglia s Franciaország közt Róma. A római interparlamentáris konferencián harmincöt állam képviseltette magát delegációkkal. A konferencia első ülésén Le Troquer volt francia miniszter tartott előadást a Lamanche-csatorna alatti alagutról, amely kilencvenöt méternyi mélységben a tenger színe alatt ötven kilométer hosszú lenne. Katonai szempontból az alagut egyik áliamot sem fenyegethetné, mert bármelyik pillanatban elönthető lenne vízzel, vagy gázzal. Az alagut szükségességéről a francia közvélemény meg van győződve. Angliában még itt-ott ellenállás tapasztalható, de a közvélemény nagy része már a terv mellé csatlakozott. Le Troquer szerint az építkezés három év alatt végrehajtható volna és nem kerülne többé, mint háromszáz millió aranyfrankba.

Újabb kémaffér Szuboticán

Titkolódik a szubotici rendőrség A vizsgálóbíró megkezdte a gyanúsítottak kihallgatását

Szuboticán az elmúlt héten a rendőrség több polgárt letartóztatott, de a letartóztatás közelebbi okaira vonatkozólag a rendőrség minden felvilágosítást megtagadott, míg most a „Vreme” vasárnapi száma némi világosságot derít a titokzatos letartóztatásra. A „kémkedési afférekben” specialista beogradi újság szubotici jelentés alapján azt írja, hogy a szubotici rendőrség egy újabb kémszervezetet léplezett le és ennek néhány tagját helyezte letartóztatásba. A „Vreme” úgy tudja, hogy a letartóztatott polgárok a szegedi magyar kémszervezettel állottak közvetlen összeköttetésben és „különleges” megbízatásuk volt bizonyos feladatok elvégzésére. A rendőrség a sajtó számára ebben a titokzatos ügyben semmiféle nyilatkozatot nem ad ki, s egyelőre csupán annyi bizonyos, hogy a rendőrség az ügyben befejezte a vizsgálatot és a letartóztatottakat átadta az ügyészségnek, ahol dr. Tásziacs Alexander vizsgálóbíró már megkezdte a gyanúsítottak kihallgatását.

Tőzsde

Zürich, 1925. április 20.

Beograd	8.35	Berlin	123.10
Páris	27.12	Bécs	0.0073
London	24.76	Budapest	0.0072
Newyork	517.25	Prága	15.35
Brüsszel	26.10	Bukarest	2.32
Milano	21.17	Szofija	3.77
Amsterdam	206.45	Szaloniki	—

A beogradi, zagrebi és a novisadi tőzsdék zárva vannak.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SANDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalata

Apró hirdetések.

HÁZI VARRÓNÓ, az összes munkákban tökéletes, jobb házakhoz ajánljuk. Cim a kiadóban. 699-1-3

HIRDETÉSEK

Kereskedők és Iparosok figyelmébe ajánljuk a Weni és Budapesti Hitelezői Védegylettel, mint egyeztető, több éven át folytatott eredményes munkálkodás után 610 megnyílt 1-6

Kereskedelmi Egyeztető Irodát.
Vilim Földes Novisad, Željeznička ul. 70.

Árlejtési hirdetmény.

A veprováci rom. kath. hitközség az egész templomépületet renováltatja. Csak írásos zárt ajánlatok 10% óvadékkal fogadhatnak el 1925. április hó 26. délelőtt 10 óráig a plebánia hivatalban. A többi föltételek és templomjavítási terv a plebánia hivatalban megtekinthetők.

Veprovác, 1925. április 13.

Rom. kath. hitközség:

Kindl Ferencz plebános.

Straub György világi elnök.

676-1-3

NAGYFEJŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzöterem és gombáthuzás.
Legújabb függöny, stor s fehérnemű minták

DOLLÁROKAT

takarít meg, ha

varrógép és kerékpár
szükségletét nálam szerzi be. Forduljon bizalommal

IRSAY JÓZSEF

puskaműves Petrovaradin, Jelašićeva 43. 653 (Fő-utca.) 1-3

Mérlegképes könyvelő

szerb—német—magyar levelező, gépiró állást keres. Cim a kiadóban. 690-1-3

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quintisztza hurokban
Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

Figyelem! Vadászok! Figyelem!

Mielőtt fegyvert vagy bármilyen e szakmába eső árut akar venni, vagy javítást eszközölni, forduljon teljes bizalommal

IRSAY JÓZSEF

puskaműveshez, Petrovaradin, Filipovič ulica 23. szám (a posta mellett.)

Nagy raktár mindenféle fegyver és revolverekben. — Elvállal mindenféle javítást, ugymint: új cső és távcső szereléseket, új agy készítését, barbitást, márványozást **Jótállás mellett.** Vadásztársaság tagjainak nagy **árengedmény,** úgy áruban, mint javításokban. — Királyi löporeladás!

Féláru utazás Budapestre, úgy jugoszláv, mint magyar vasutakon

A budapesti Nemzetközi Árumintakiállítás 1925. ápr. 18-tól ápr. 27-ig tart. E kiállításon jugoszláv áruk is kiállíthatók.

A vásárra utazóknak szabályszerű és magyarországi utazásra érvényes SHS. utlevéllel kell rendelkezniük. Magyar vizum beszerzése azonban nem szükséges. Kivánatuk olcsó lakás biztosított. Kinek ily lakásra szüksége van, az küldje be a vásárgazolvány lakásszelvényét az Idegenforgalmi Hivatalhoz — Harisbazár 1. —

Vásári igazolvány felmutatásával 50% kedvezmény adatik gyors- és személyvonatokon, nemkülönbön hajón, olyként, hogy a teljesáru menetjegy felhasználásával a visszautazás a jugoszláv és magyar vasutakon és a DDSG. hajóin ingyen lehetséges. A menetjegy és vásári igazolvány elutazás előtt okvetlenül lebélyegezetendő az indulóállomáson és megőrzendő.

Vizum nélküli beutazás és utazási díjkedvezmények csak a vásári igazolványok birtokosait illetik 1925. ápr. 13-tól ápr. 30-ig.

Vásárigazolványok (ára 80 dinár) kaphatók lesznek az összes SHS. kereskedelmi és iparkamaráknál, a kereskedelmi testületeknél, továbbá Novisad: Kereskedelmi kamara, Agrár és kereskedelmi bank, Jugoszláv bank, Agrária szövetkezet, Central Kreditni Zavod.

Veliki Beckserek: Bánáti kereskedelmi kamara, Takarékpénztár.

Novivrbas: Országos Hitelbank R. T.

Veliki Kikinda: Központi Takarékpénztár, Szerb Bank.

Versec: Takarékpénztár.

Bela Crkva: Kereskedők és Iparosok Bankja, Takarékpénztár.

Kula: Országos Hitelbank.

Crvenka: „ „

Odžaci: „ „

Horgos: „ „

Batina: „ „

Sombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Szerb bank.

Senta: Central Kreditni Zavod.

Belgrádban: Kereskedelmi és iparkamaráknál, utazási irodákban, Jad-ransko-Podunavsko Banknál, a Jugoszláv Banknál, a m. kir. követség utlevél-osztályán és a belgrádi m. kir. kereskedelmi megbízottnál (Dr. Szilágyi Strahinica 43—a. Tel. 20-23) 496-4-0

10 villanyerőre berendezett varrógép

gomblyukgéppel, teljes szabóberendezés, más vállalkozás miatt olcsón eladó. Bővebbet: **Földes,** Novisad, Miletičeva (Kenyér) u. 36. 681-3

Ügyes újságárus

magas jutalékkal felvétetik a

„Délbácska“

napilap kiadóhivatalában, Novisad.

Egy 9 hónapos fajtisza

FARKASKUTYA

eladó. — Megtudható Csuprijka (Hid) u. 4. szám. 702-1-1

Eladó

szép családi ház 4 szobával, mellékhelyiségekkel és kerttel. **Vevő beköltözhet.**

Grobljanska ulica 10. 703-1-2

MEGHIVÓ.

A Rumenka községi „Mráv“ (Hangya) fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1925. április hó 25-én d. u. 2 órakor az állami iskolánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghivatnak.

Ha a közgyűlés, a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1925. május hó 2-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz.

Napirend:

1. Az 1923. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről szóló rendelkezés.

5. Az igazgatóság kiegészítése.
 6. Felügyelő-bizottság jelentése.
 7. Esetleges indítványok.
1923. dec. 31-én a tagok száma 318, üzletrészeink pedig 4338 volt. Az év folyamán belépett 11 tag 128 üzletrésszel, kilépett ugyancsak 11 tag 128 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg, a bolthelyiségben ki-függesztett és mindenki által megtekinthető.

Rumenkán, 1925. április 6.

Az igazgatóság.

Nyugdíjas vasutas,

jó alkalmazást nyerhet, óvadékkal rendelkezők előnyben. Cim:

Kardos hirdetővállalatnál
Novisad, Kr. Petra u. 19.

696-1-2

UTAZÓ

az építészeti szakmában jártas, fix-fizetéses jutalék mellett egy cement-áru és műkögyár részére kerestetik. Ajánlatokat „Kardos” hirdető-vállalat Novisad továbbít. 685-1-2

FOJT kalapfestő intézet

NOVI SAD,

Njegoševa ul. (volt Andrassy u.) 9.

Viszoni eladók forduljanak bizalommal cégemhez